

การประชุม International Conference of National Human Rights Institutions ครั้งที่ 11
ระหว่างวันที่ 4-7 พฤศจิกายน 2555 ที่กรุงอัมมาน ประเทศจอร์แดน

การประชุมในครั้งนี้จัดขึ้นภายใต้หัวข้อหลักเรื่อง “สิทธิมนุษยชนของสตรีและเด็กหญิง ความเสมอภาคทางเพศ: บทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ(Human Rights of Women and Girls: Promoting Gender Equality : The Role of NHRIs)” ซึ่งหัวข้อการประชุมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ท้าทายเนื่องจากประเด็นเรื่องสิทธิสตรีถือเป็นสิ่งละเอียดอ่อนสำหรับประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยเฉพาะจัดขึ้นในช่วงภายหลังจากเหตุการณ์ Arab Spring ซึ่งเริ่มในประเทศตูนิเซีย อียิปต์ ลิเบีย เยเมน และขยายตัวออกไปยังหลายประเทศในภูมิภาค ทั้งนี้ สตรีในประเทศเหล่านี้มีบทบาทอย่างแข็งขันในขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยและสิทธิในการมีส่วนร่วมของสตรี

ที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั่วโลกประมาณ 100 แห่งรวมทั้ง ประธาน กสม. ของไทย และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ดูแลประเด็นด้านเด็กและสตรี ผู้แทนหน่วยงานรัฐบาล ภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาค และกรอบสหประชาชาติได้เข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และอภิปรายโดยเห็นพ้องกันว่า ประเด็นเรื่องพันธกรณี สตรีและความเสมอภาคทางเพศถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับการรับรองในอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทุกฉบับ สิทธิเหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่สิทธิทางการเมือง สิทธิพลเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งสิทธิทางเพศและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ ปัจจุบันวิกฤตทางการเงินได้แสดงให้เห็นว่า สิทธิของสตรีและความเสมอภาคทางเพศกำลังได้รับผลกระทบจากนโยบายเศรษฐกิจ การค้า การคลังที่ถูกกำหนดโดยบรูซ ส่งผลให้เกิดความรุนแรง ความยากจน และความไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น การสร้างอำนาจและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีจึงมีส่วนผลักดันอย่างสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเพิ่มผลผลิต และความเจริญเติบโต

ในส่วนของมาตรฐานระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิสตรีได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) และพิธีสารเลือกรับ นอกจากนี้สิทธิมนุษยชนของสตรี และการไม่เลือกปฏิบัติยังปรากฏอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งปฏิญญาและแผนปฏิบัติการที่สำคัญของสหประชาชาติ อาทิ ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงเวียนนา ปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1325 ว่าด้วย สตรี สันติภาพ และความมั่นคง รวมทั้งแผนปฏิญญาแห่งสหสวรรค์ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีพันธกรณีที่รัฐจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานเหล่านี้ แต่ในความเป็นจริง ความยากจน ความรุนแรง และความไม่เสมอภาค ยังคงเป็นสิ่งขัดขวาง การบรรลุสิทธิมนุษยชนของสตรีและความเสมอภาคหญิงชาย

การจัดการกับปัญหาความเท่าเทียมเหล่านี้ยังคงเป็นสิ่งท้าทายการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งมีความเป็นอิสระ และมีอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็กหญิง สถาบันสิทธิฯ ได้รับการยอมรับในฐานะเป็นแรงผลักดันในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับชาติ และในหลายกรณีสามารถช่วยลดช่องว่างในการอนุวัติการระหว่างมาตรฐานสากลกับการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่

การดำเนินงานที่สำคัญของสถาบันสิทธิฯ ได้แก่ การติดตามผลการปฏิบัติของรัฐบาล เช่นเดียวกับกลไกอื่นๆซึ่งรวมถึง ภาคธุรกิจและหน่วยงานที่มีใช้รัฐ การรณรงค์ทางด้านสิทธิมนุษยชน การรับคำร้อง การจัดสิทธิมนุษยชนศึกษา การให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมาย และทำงานร่วมกับภาคประชาสังคม ซึ่งจะมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี การผลักดันให้เกิดความก้าวหน้า และการยกระดับสถานะของสตรี

ที่ประชุมได้รับรองเอกสารสุดท้าย(final document) ซึ่งได้แก่ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการ อัมมานว่าด้วยเรื่องสิทธิของสตรีและเด็กหญิง (Amman Declaration and Program of Action) ซึ่งกำหนดบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีในทางการเมืองและเวทีสาธารณะ ส่งเสริมสิทธิทางเศรษฐกิจ และสังคมของสตรีต่อต้านการใช้ความรุนแรงต่อสตรี และเด็กหญิง ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในสุขภาพ และอนามัยเจริญพันธุ์ของสตรี โดยใช้มาตรการให้การศึกษาแก่สาธารณชน จัดเวทีสาธารณะ ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ส่งเสริมกลไกรับฟังปัญหา และข้อเรียกร้องของสตรีและเด็กหญิง ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐในการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิสตรี รวมทั้งการให้การอบรมเจ้าหน้าที่ศาล ผู้บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์ให้สามารถสนองตอบต่อการใช้ความรุนแรงต่อสตรี ความเสมอภาคทางเพศและสิทธิสตรีได้อย่างเหมาะสม

ในการประชุมในครั้งนี้ ประธาน กสม. ยังได้ทำหน้าที่ประธานในช่วงการประชุมภายใต้ระเบียบวาระว่าด้วยการเสริมสร้างอำนาจของสตรี (Women's Empowerment) โดยมีส่วนร่วมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งเน้นในเรื่องการจัดการเลือกปฏิบัติโดยใช้กฎหมายและการดำเนินการต่างๆ ทั้งในส่วนของรัฐ หลักศาสนา ความเชื่อทางสังคม และประเพณีปฏิบัติเป็นเครื่องมือ